

Περιεχόμενα

Κατάλογος φωτογραφιών	x
Ευχαριστίες	xi
Εισαγωγή στην ελληνική έκδοση ΕΝΑΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΣ ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΤΟΠΟΣ	xiii
Πρόλογος για την ελληνική έκδοση	xvii
Κεφάλαιο πρώτο	
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
Ο αυτοσυνείδητος πειραματισμός και η αναγκαία αβεβαιότητα	5
«Καταλύοντας τα όρια» του προσκυνηματικού τόπου	8
Φεμινίστριες ανθρωπολόγοι και μεταμοντέρνες φεμινίστριες	10
Το ζήτημα της φεμινιστικής ανθρωπολογίας	13
Γράφοντας άλλους, γράφοντας τον εαυτό	16
Η «ετερότητα» στο ευρωπαϊκό πλαίσιο	19
Γράφοντας ως γυναίκα	21
Δημιουργώντας ανθρωπολογία	22
Εθνογραφίες, μεταμοντέρνες και άλλες	25
Κεφάλαιο δεύτερο	
Ο ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΗΣ ΚΑΙ Η ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΟΣ	29
Τήνος: η άφιξη του προσκυνητή	29
Τήνος: η άφιξη της ανθρωπολόγου	38
Η ανθρωπολογία ως προσκύνημα	44
Κεφάλαιο τρίτο	
Η ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΟΣ	47
Το προσκύνημα στο χρόνο και το χώρο	49
Το προσκύνημα ως τελετουργία	57
«Ανατολικό» προσκύνημα	64

Κεφάλαιο τέταρτο	
ΠΑΡΑΤΗΡΩΝΤΑΣ ΤΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ:	
ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ, ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ Ο ΔΙΑΒΟΛΟΣ	67
Παρατηρώντας το προσκύνημα: η μπρεσιονιστική ιστορία	74
Θρησκεία και καθημερινή ζωή στην Ελλάδα	77
Εκκλησίες, άγιοι και γιορτές	82
Οι εικόνες στην ορθόδοξη παράδοση και πρακτική	87
Εσωτερική πίστη και εξωτερική πράξη	95
Κεφάλαιο πέμπτο	
ΠΑΡΑΤΗΡΩΝΤΑΣ ΤΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ:	
ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΚΑΙ ΤΟ ΤΑΜΑ	99
Το ιερό ταξίδι	103
Το προσκύνημα και η εκκλησία	110
Το τάμα	113
Η εκπλήρωση του τάματος	120
Το προσκύνημα: μεθοριακό και άλλο	123
Το τάμα της ανθρωπολόγου	125
Κεφάλαιο έκτο	
ΠΑΡΑΤΗΡΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΡΙΑ	129
Συναίσθημα, παρατήρηση και επιτόπια έρευνα	130
Αποκαλύπτοντας την παρατηρήτρια	131
Η θρησκεία και η αλλαγή της παρατηρήτριας	136
Τι «κάνει» η παρατηρήτρια	140
Ποια είναι η παρατηρήτρια;	144
Αφηγούμενη ιστορίες	148
Κεφάλαιο έβδομο	
ΕΝΑ ΝΗΣΙ ΣΤΟ ΧΩΡΟ, ΕΝΑ ΝΗΣΙ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ	153
Η Τήνος σήμερα	153
Τήνος: το παρελθόν	156
Η Τήνος ως ιερός και ελληνικός τόπος	166
Η Τήνος και το «φως» της ιστορίας	167
Κεφάλαιο όγδοο	
ΓΡΑΦΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ:	
Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΚΑΙ Η ΜΟΝΑΧΗ	171
Η ανάγνωση και η συγγραφή μιας ιστορίας	174
Γράφοντας την «πραγματική» ιστορία	184
Γράφοντας τη γυναίκα: η ιστορία της Αγίας Πελαγίας	187
Κεφάλαιο ένατο	
ΠΕΡΙ ΕΘΝΩΝ ΚΑΙ ΞΕΝΩΝ, ΘΑΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΕΙΜΕΝΩΝ	197
Η επιστροφή της ανθρωπολόγου	199
Ο προσκυνηματικός τόπος ως κείμενο	200
Η ανάσταση της Ελλάδας	207
Τα θαύματα ως γλώσσα, τα αναθήματα ως κείμενο	219
Εντός/εκτός και η θέση της ανθρωπολόγου	226

Κεφάλαιο δέκατο

ΓΥΝΑΙΚΕΣ, ΕΠΙΤΕΛΕΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ:

ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΝΤΡΟΠΗ	243
Τιμή και ντροπή και «μεσογειακή ανθρωπολογία»	245
Αμφισβητώντας την εθνογραφική αυθεντία της τιμής και της ντροπής	249
Κώδικες κοινωνικού φύλου και περιθωριοποίηση	252
Προς μια «ποιητική της θηλυκότητας»	256
«Η ζωή είναι θέατρο»	258
Το να είσαι γυναίκα	261
Η οδύνη ως όψη της θηλυκότητας	266
Συναίσθημα, οδύνη και εαυτός	272
Ποιητική, οδύνη και φεμινισμός	280
Προς τη «δημιουργική» θηλυκότητα	284

Κεφάλαιο ενδέκατο

Η ΠΑΡΘΕΝΟΣ ΜΑΡΙΑ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	287
Φεμινισμός, ανθρωπολογία και η Παρθένος Μαρία	289
Η λατρεία της Παναγίας: ρίζες και ιστορία	292
Η Παναγία στο ορθόδοξο πλαίσιο	295
Εικόνες και άλλες αναπαραστάσεις της Παναγίας	300
Παναγία, πολιτική και ταυτότητα	305
Η Παναγία ως «πρόβλημα» για τον ανθρωπολόγο	306
Πολιτική: δημόσια και ιδιωτική	309

Κεφάλαιο δωδέκατο

ΕΠΙΛΟΓΟΣ: ΣΕ ΕΝΑΝ ΤΟΠΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ	311
Βιβλιογραφία	321
Ευρετήριο	341